

Santa Eugènia

Sant Jaume de Frontanyà

Ubicació

Comarca: Berguedà

Lloc/Adreça: Conjunt arquitectònic situat als Quintans de Santa Eugènia, amb Les Muntanyetes al Nord, el coll de la Batallola al SE, la baga de Santa Eugènia i el Pla de la Lleona al Sud i la Questió al SO. La finca termeneja a l'Oest amb La Pobla de Lillet.

Emplaçament Accés per la carretera de Sant Jaume a la Pobla de Lillet, just passat el Coll de la Batallola.

Alçada: 1156

Coordenades:

Latitud: 42.2038

Longitud: 2.01246

UTM Est (X): 418475

UTM Nord (Y): 4672876

Classificació

Número de fitxa 08216 - 38

Àmbit: Patrimoni immoble

Tipologia Conjunt arquitectònic

Estil / època: Modern Popular

Segle s.XVI

Estat de conservació Bo

Protecció Legal

Tipus de protecció: BCIL

Observacions protecció: Catàleg de béns a protegir, POUM de Sant Jaume de Frontanyà, aprovat el 18/10/2007.

Data aprovació: dj., 18/10/2007 - 12:00

Número inventari IPA-40166

Generalitat i altres inventaris

Accés Fàcil

Ús actual: Residencial
Titularitat Privada
Titular: Ref. Cad.: 08215A00300003
Fitxes associades:
[Santa Eugènia de Soïlls](#)
[Molí de Santa Eugènia](#)
Autoria de la fitxa Lluïsa Vilalta Pérez
Data de registre de la fitxa: dg., 21/11/2021 - 23:43

Descripció

Santa Eugènia, o Eugínia com es coneix localment, és un conjunt arquitectònic format pel mas, estables, pallissa i era que queda tancada amb un mur de pedra. La casa original és de planta quadrada, amb planta baixa i dos pisos, que es troba bastida aprofitant el desnivell del terreny, de manera que el primer pis queda a nivell de camí i la planta baixa, a un nivell inferior a aquest pel costat de migdia. La teulada és a doble vessant, amb el carener perpendicular a la façana principal que s'obre a migdia. La porta principal és amb arc rebaixat de pedra i una finestra a cada pis. A la paret Nord destaca una petita obertura circular sota teulada construïda amb maons i dues petites finestres amb llinda de fusta. Els murs són de paredat comú fet de carreus desbastats junt amb lloses i maons, mentre que a les cantoneres hi ha carreus més treballats. Aquesta construcció correspondria a la masoveria. A l'interior, s'ha mantingut l'estructura original de la casa i alguns dels seus elements, com pot ser la pica de la cuina, el foc a terra i el banc escó. A la planta baixa destaquen els espais amb sostre de volta d'aresta.

Davant la meitat de la façana principal hi ha afegit un volum de planta rectangular de notòries dimensions, de construcció posterior. Originalment podria ser de dos cossos, ampliant a un tercer a la façana de migdia. La teulada és a quatre costats, amb teula àrab sobre bigues de fusta, amb el carener perpendicular a la façana principal, que s'obre a llevant. L'accés a aquest habitatge és a través d'una porta de fusta de doble fulla amb arc rebaixat de maó pla, igual que a la resta d'obertures de la paret. La façana de migdia correspon al cos afegit, a modus d'eixides i assecador que es suporta sobre pilars a la planta baixa i els pisos. Es tracta d'un cos obert, amb arcs de mig punt amb maó en línia a la planta baixa i el primer pis i arc rebaixat sota teulada, els que es tanquen als pisos amb una balconera de ferro. Els murs són de paredat comú fet de carreus desbastats, maons i carreus més ben esculpits a les cantoneres, mentre que el cos afegit a migdia és íntegrament de maó. A l'interior, el paviment és de lloses i encara es conserva la cuina original amb el foc a terra.

A la paret de ponent s'annexa un volum de planta baixa d'ús agrícola o ramader amb murs de paredat comú i maons. També un altre edifici d'ús ramader al costat de migdia, de coberta a una sola vessant. Just davant de la casa hi havia el femer.

A l'altre costat de l'era s'aixeca una majestuosa pallissa, de planta baixa i dos pisos, amb coberta a doble vessant amb teula àrab sobre bigues de fusta, el carener de la qual és perpendicular a la façana principal, que s'obre a migdia. Aquesta façana destaca pels seus arcs de maó en plec de llibre i columnes de pedra escairades. Originalment, els dos arcs de la planta baixa serien de dimensions superiors a les actuals. La planta baixa suporta l'edifici amb arcs diafragmàtics rebaixats que transcorren de nord a sud, elaborats amb pedres ben escairades als pilars i pedres planes ben escairades disposades a plec de llibre. La volta catalana està suportada per arcs torals a cada crugia. A la paret de ponent de la pallissa se li va adossar uns volums amb teulada a una sola vessant, amb bigues de fusta i tèula àrab, a continuació de la coberta de la pallissa. Els murs són de paredat comú fet de carreus desbastats i cantoneres ben escairades. A la part posterior a aquest edifici, se n'aixeca un altre de planta quadrada, amb planta baixa i pis, coberta a doble vessant i teula

àrab sobre bigues de fusta, d'ús agrícola o ramader.

El conjunt està perimetrat pels diferents edificis i un mur de pedra d'un metre d'alçada, el que segueix fins a l'església de Santa Eugènia de Soïlls, situada en un turonet a pocs metres del mas.

Observacions:

La documentació històrica fa referència al molí de Santa Eugènia, present el 1789, del que actualment no es troben vestigis.

Al s. XVII es coneixia popularment com a Vallcabrera.

Història

L'església de Santa Eugènia de Soïlls deuria dependre de Sant Jaume des de pocs anys després de la consagració de Frontanyà, l'any 905, quan el terme parroquial es va fraccionar i van aparèixer les parròquies de Santa Eugènia de Soïlls, Sant Esteve de Tubau, Sant Cristòfol de les Planes, Santa Maria dels Oms, Santa Magdalena de la Malosa, Sant Julià de Cosp i Sant Llorenç de Corrubí. De la seva existència documentada només hi ha una referència del segle XIV: una deixa testamentària a favor de l'església de Santa Eugènia de Soïlls per part de Berenguer de Soler de Montclús.

La masia de Santa Eugènia ja apareix als llibres sacramentals de l'Arxiu Parroquial de Sant Jaume de Frontanyà, on es corrobora que estaven al dia del compliment pasqual des de 1596.

En un manual notarial de Pere Terradelles (APSJF 1620) hi figura el "*Memorial del què an de pagar los pajesos de la parrochia de Snt. Jaume de Frontanyà per la obra que ses feta al campanar ho obra de la sglésia*", en el que Santa Eugènia apareix aportant 3 sous per a les obres de l'església de Sant Jaume de Frontanyà, el que ens fa deduir que era una de les cases més fortes de la parròquia, tot i que no de les més capdavanteres.

Bibliografia

APSJF, Manuals notarians, *Manual de Pere Terradelles*, 1593-1604 (1620), unitat d'instal·lació n. 10, llibre D, sense paginar.

MARTINEZ SOLSONA, F. (1967) *Sant Jaume de Frontenyà: mil anys d'història i geografia*. Montblanc. Granollers.

APSJF, Llibres sacramentals, Compliment pasqual (1594-1598 i 1621-1623), *Matrícula de compliment pasqual de la parròquia de Sant Jaume de Frontanyà amb les diverses nòmines per cada casa*, 24 de març de 1598, unitat d'instal·lació n. 4, llibre D.

Enllaços d'interès:

[Inventari de Patrimoni Arquitectonic de la Generalitat de Catalunya](#)

